

BS/172/2012

**O FINANSOWYM BILANSIE INTEGRACJI
I BUDŻECIE UE NA LATA 2014–2020**

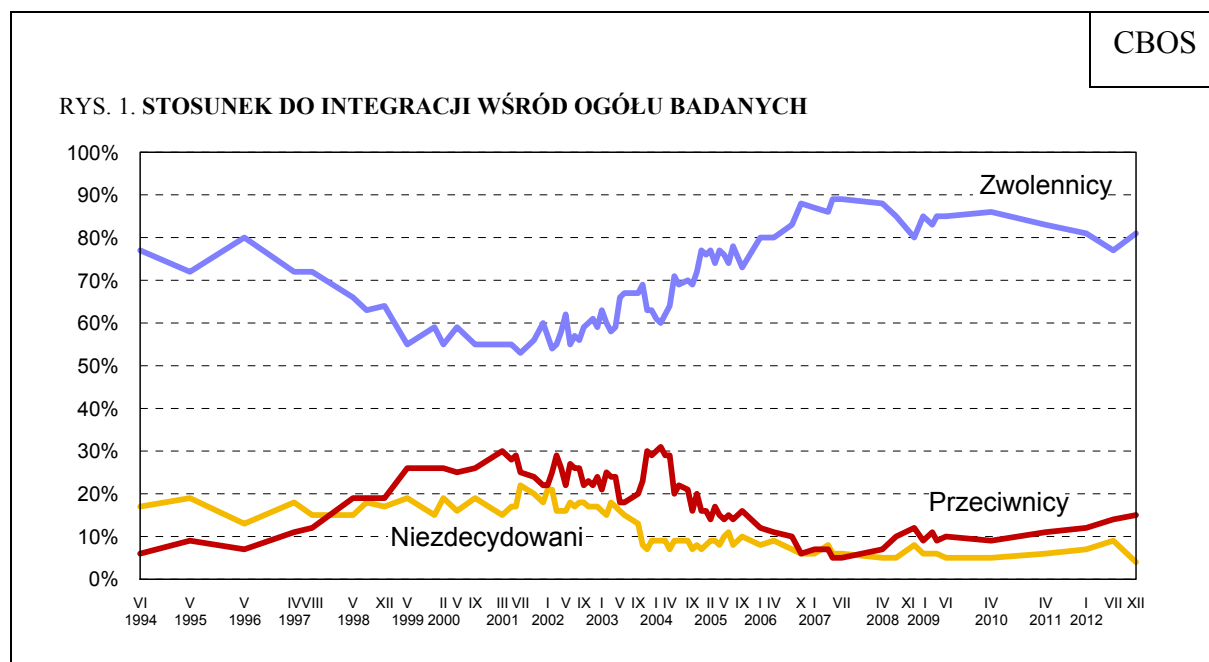
Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
11 stycznia 2012 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Listopadowy szczyt Unii Europejskiej w Brukseli, który poświęcony był uzgodnieniu wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020, zakończył się niepowodzeniem. Następne spotkanie przywódców państw unijnych w tej sprawie planowane jest na początek 2013 roku. W związku z tym zapytaliśmy Polaków¹ o ich opinie na temat negocjacji budżetowych oraz szerzej o ocenę finansowego bilansu integracji dla Polski.

POPARCIE DLA CZŁONKOSTWA POLSKI W UE

Problemy Unii Europejskiej związane z kryzysem finansowym w niektórych krajach strefy euro przyczyniły się do spadku poparcia dla członkostwa Polski w UE. W lipcu kształtowało się ono na poziomie 77% i było najniższe od siedmiu lat. W grudniu liczba zwolenników obecności naszego kraju we Wspólnocie wzrosła do 81%, jednak liczba przeciwników integracji nie zmalała (15%).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (271) przeprowadzono w dniach 30 listopada – 6 grudnia 2012 roku na liczącej 1135 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Stosunek do integracji europejskiej wśród ogółu badanych	Wskazania respondentów według terminów badań																					
	IX	I	IV	VIII	X	I	IV	V	VII	IV	VII	XI	I	III	IV	VI	IV	IV	I	VII	XII	
	'05	2006				2007				2008			2009				'10	'11	2012			
	w procentach																					
Zwolennicy	73	80	80	83	88	87	86	89	89	88	85	80	85	83	85	85	86	83	81	77	81	
Przeciwnicy	16	12	11	10	6	7	7	5	5	7	10	12	9	11	9	10	9	11	12	14	15	
Niezdecydowani	10	8	9	7	6	6	8	6	6	5	5	8	6	6	6	5	5	6	7	9	4	

Jak pokazują analizy, stosunek do członkostwa Polski w Unii Europejskiej determinują przede wszystkim oceny warunków materialnych własnego gospodarstwa domowego. Im są one lepsze, tym częstsze poparcie dla integracji i odwrotnie: im mniejsze zadowolenie z warunków życia, tym większy sprzeciw wobec obecności naszego kraju we Wspólnocie. Oceny własnych warunków materialnych zależą w znacznym stopniu od wykształcenia. Stąd też istotne znaczenie poziomu wykształcenia dla akceptacji członkostwa. Im jest on wyższy, tym większy odsetek zwolenników obecności Polski w UE (od 72% wśród osób z wykształceniem podstawowym do 92% wśród badanych z wyższym wykształceniem).

Tabela 2

Ocena własnych warunków materialnych	Stosunek do integracji europejskiej wśród ogółu badanych		
	zwolennicy	przeciwnicy	niezdecydowani
	w procentach		
Złe	63	28	9
Średnie	79	16	5
Dobre	90	8	2

Niezależnie od różnic w poziomie poparcia integracji, akceptacja obecności naszego kraju we Wspólnocie przeważa we wszystkich grupach społeczno-demograficznych. Pozytywne nastawienie do członkostwa Polski w UE dominuje również w elektoratach wszystkich partii politycznych cieszących się największym poparciem społecznym. Wśród wyborców ugrupowań tworzących koalicję rządową jest ono niemal powszechne.

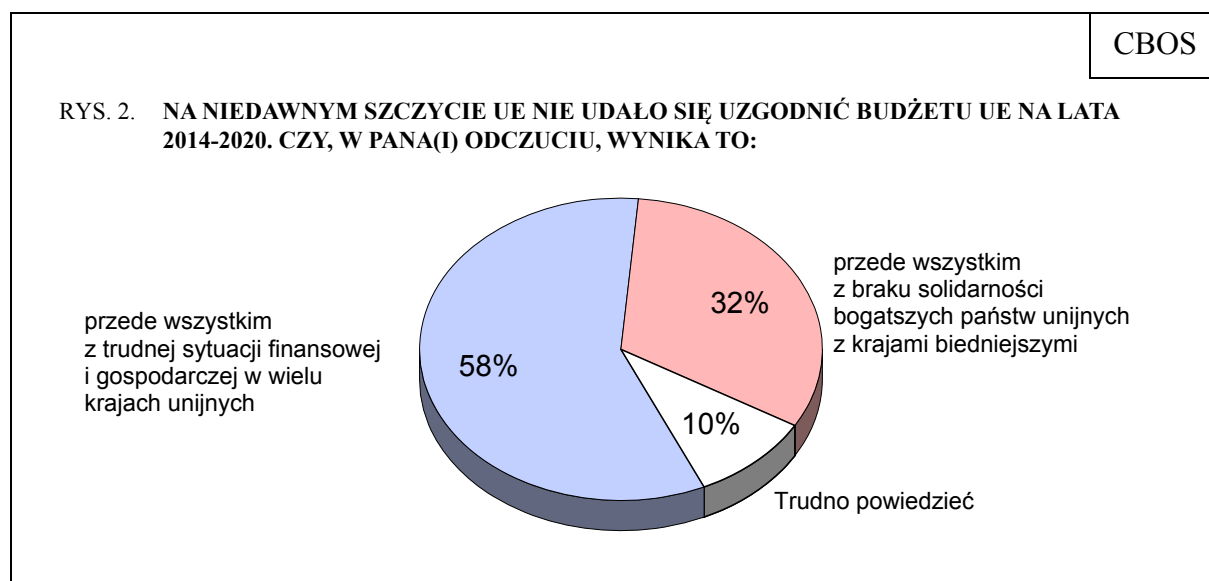
Tabela 3

Potencjalne elektoraty	Stosunek do integracji europejskiej wśród ogółu badanych		
	zwolennicy	przeciwnicy	niezdecydowani
	w procentach		
PO	98	2	0
PSL	96	4	0
SLD	86	12	2
PiS	73	24	3

W tabeli nie uwzględniono elektoratu Ruchu Palikota ze względu na niewielką jego liczebność w badanej próbie

O NEGOCJACJACH W SPRAWIE BUDŻETU UE NA LATA 2014–2020

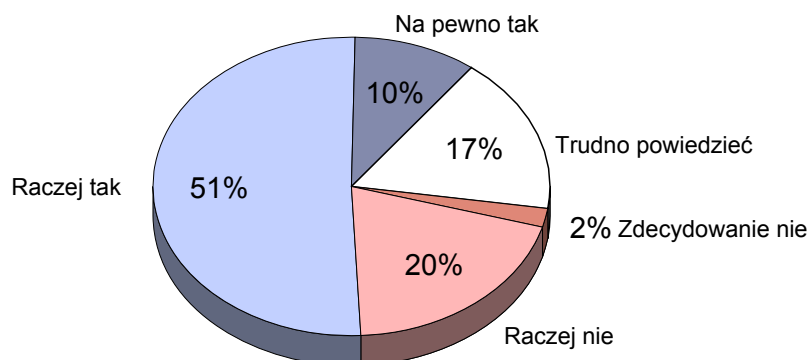
Polacy skłonni są tłumaczyć niepowodzenie listopadowego szczytu nie tyle brakiem dobrej woli państw biorących udział w negocjacjach, ile względami obiektywnymi. Brak porozumienia w sprawie perspektywy finansowej UE na lata 2014–2020 jest w ocenie większości badanych (58%) efektem raczej trudnej sytuacji gospodarczej i finansowej w wielu krajach Unii, niż wynika z braku solidarności bogatszych państw unijnych z krajami biedniejszymi (32%).

Przekonanie, że problemy z uzgodnieniem ram finansowych UE na kolejne lata wynikają w głównej mierze z kryzysu w niektórych państwach unijnych, przeważa we wszystkich grupach społeczno-demograficznych oraz w elektoratach wszystkich partii politycznych cieszących się obecnie największym poparciem społecznym. Nawet przeciwnicy członkostwa Polski w UE przyczyn niepowodzenia listopadowego szczytu doszukują się raczej w sytuacji gospodarczej krajów Unii (52%) niż w braku solidarności bogatszych państw unijnych z biedniejszymi (36%).

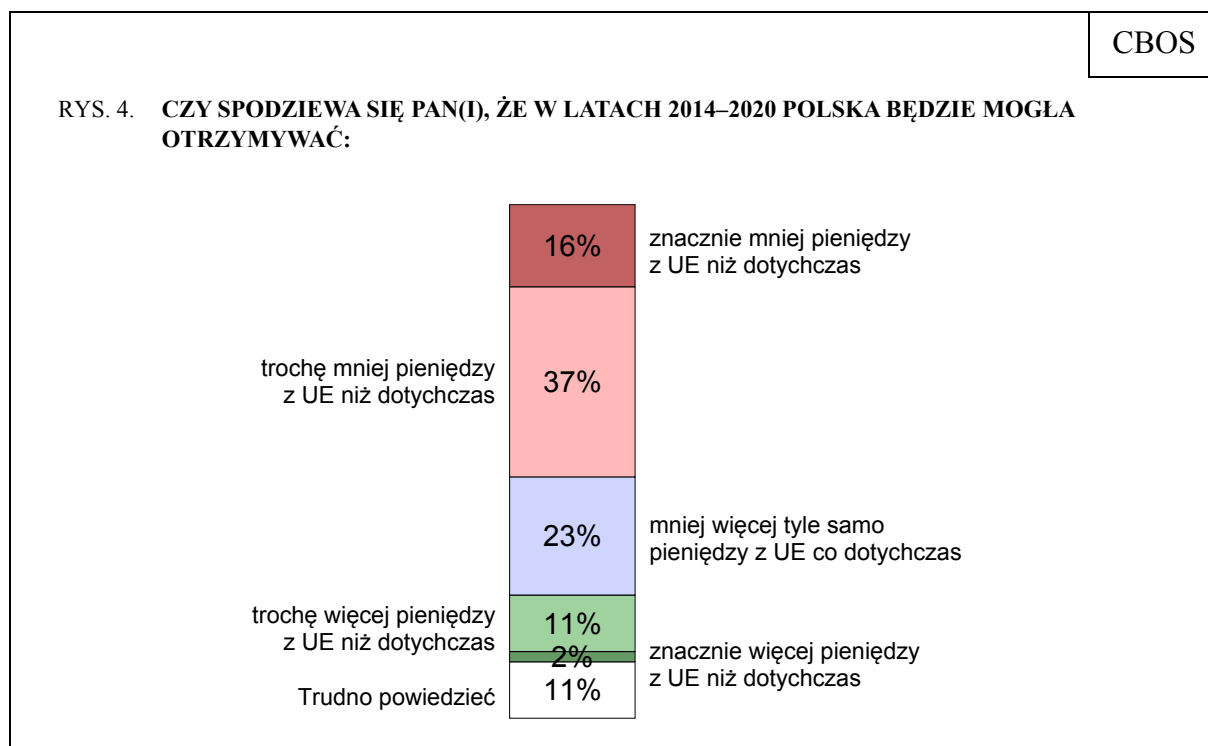
Polacy optymistycznie zapatrują się na szanse porozumienia w sprawie budżetu UE na lata 2014–2020. Większość ankietowanych (61%) przewiduje, że na kolejnym szczyście UE państwom unijnym uda się uzgodnić budżet. Obawy co do tego wyraża 22% badanych.

RYS. 3. **JAK PAN(I) SĄDZI, CZY NA KOLEJNYM SZCZYCIE, PLANOWANYM NA POCZĄTEK PRZYSZŁEGO ROKU, PAŃSTWOM UNII EUROPEJSKIEJ UDA SIĘ POROZUMIEĆ W SPRAWIE BUDŻETU UE NA LATA 2014 - 2020?**

Przekonanie, że następny szczyt poświęcony perspektywie finansowej UE na kolejne lata zakończy się porozumieniem, jest tym częstsze, im większe deklarowane zainteresowanie polityką. W wypracowanie kompromisu budżetowego wierzy blisko trzy czwarte badanych uważnie śledzących to, co dzieje się w polityce (73%).

Mimo optymizmu co do osiągnięcia porozumienia w sprawie perspektywy finansowej na lata 2014–2020, Polacy liczą się z tym, że nowy budżet może być dla naszego kraju mniej korzystny niż poprzedni. Łącznie ponad połowa respondentów (53%) spodziewa się, że w latach 2014–2020 Polska będzie otrzymywać z UE mniej pieniędzy niż dotychczas. Tylko 13% badanych wierzy, że nowy budżet będzie dla Polski bardziej korzystny niż poprzedni. Blisko jedna czwarta (23%) jest zdania, że nasz kraj będzie otrzymywać z UE mniej więcej tyle samo pieniędzy co dotychczas.

Przekonanie, że w nowym budżecie unijnym środki przeznaczone dla Polski będą skromniejsze niż dotychczas, przeważa we wszystkich grupach społeczno-demograficznych. Ze zmniejszeniem funduszy unijnych dla Polski nieco częściej liczą się badani deklarujący przynajmniej średnie zainteresowanie polityką niż ci, którzy interesują się nią w niewielkim stopniu lub wcale.

Obawy o ograniczenie pieniędzy dla Polski częste są także wśród zwolenników partii politycznych cieszących się znaczącym poparciem społecznym. Stosunkowo największe nadzieje na to, że w latach 2014–2020 Polska będzie otrzymywać co najmniej tyle samo pieniędzy co dotychczas, mają sympatycy PO.

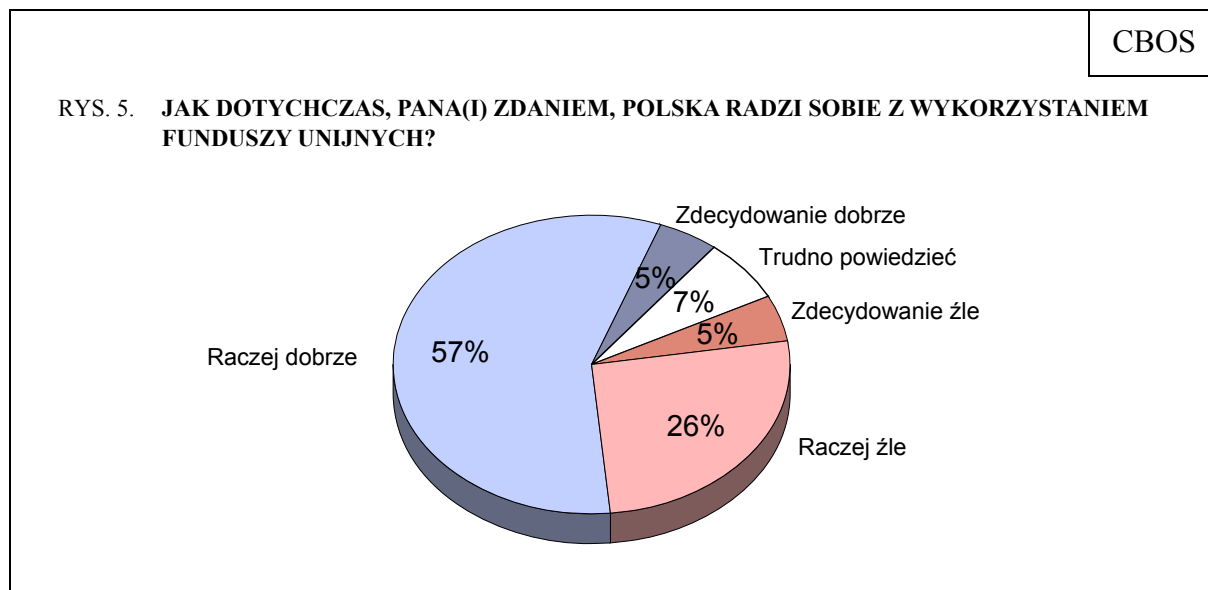
Tabela 4

Potencjalne elektoraty	Czy spodziewa się Pan(i), że w latach 2014–2020 Polska będzie mogła otrzymywać:			
	mniej pieniędzy z UE niż dotychczas	mniej więcej tyle samo pieniędzy z UE co dotychczas	więcej pieniędzy z UE niż dotychczas	Trudno powiedzieć
w procentach				
PO	47	30	18	5
PSL	58	30	9	3
PiS	65	15	11	9
SLD	70	17	8	5

WYKORZYSTANIE FUNDUSZY UNIJNYCH I FINANSOWY BILANS INTEGRACJI DLA POLSKI

Jeszcze przed wejściem Polski do UE żywe były w społeczeństwie obawy, czy nasz kraj poradzi sobie z wykorzystaniem funduszy unijnych i czy więcej pieniędzy będzie otrzymywać z budżetu Unii czy też może więcej do niego wpłacać². Kolejne lata członkostwa w UE nie potwierdziły obaw dotyczących finansowego bilansu integracji.

Jak podaje Ministerstwo Rozwoju Regionalnego³, nasz kraj otrzymał już ponad 80% środków z funduszy unijnych (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności), przeznaczonych na lata 2007–2013 na wzmocnienie konkurencyjności gospodarki i politykę spójności. Inwestycje i programy finansowane z pieniędzy unijnych dostrzegają także sami Polacy. Większość z nich (62%) podziela opinię, że Polska potrafi dobrze zagospodarować fundusze z UE. Przekonanie to częściej niż przeciętnie wyrażają osoby deklarujące duże zainteresowanie polityką (71%).

Umiejętność wykorzystania przez Polskę funduszy unijnych jest postrzegana w znacznym stopniu przez pryzmat własnej sytuacji materialnej. Z opinią, że nasz kraj dobrze radzi sobie z zagospodarowaniem środków unijnych, zgadza się niemal trzy czwarte badanych dobrze oceniających własne warunki życia (74%) i tylko nieco ponad dwie piąte tych, którzy oceniają je źle (43%).

² Por. komunikat CBOS „Przygotowanie Polski do członkostwa w Unii Europejskiej”, listopad 2003 (oprac. B. Roguska).

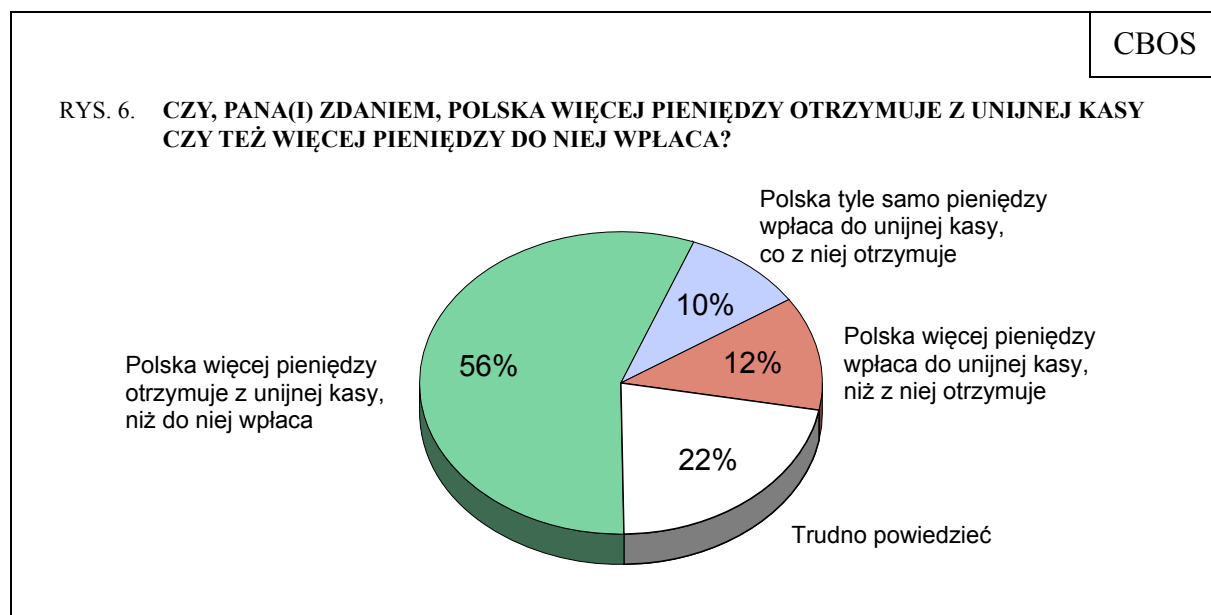
³ Dane dostępne na stronie ministerstwa: <http://www.mrr.gov.pl/>

Opinie w kwestii wykorzystania przez Polskę funduszy unijnych istotnie różnicują też preferencje partyjne. Pozytywne oceny są niemal powszechne w elektoratach partii tworzących koalicję rządową. Więcej zastrzeżeń mają zwolennicy partii opozycyjnych, przede wszystkim PiS.

Tabela 5

Potencjalne elektoraty	Jak dotychczas, Pana(i) zdaniem, Polska radzi sobie z wykorzystaniem funduszy unijnych?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	86	12	2
PSL	84	16	0
SLD	69	29	2
PiS	47	44	9

Polska należy do beneficjentów „netto” w Unii Europejskiej: więcej pieniędzy dostaje z budżetu unijnego, niż do niego wpłaca. Świadoma tego jest ponad połowa badanych (56%). Więcej niż co ósmy (12%) uważa, że nasz kraj jest płatnikiem „netto” w UE, a co dziesiąty (10%) sądzi, że bilans przepływów finansowych między Polską a budżetem Unii jest zerowy.

Im większe deklarowane zainteresowanie polityką, tym większa wiedza na temat bilansu rozliczeń między Polską a UE. O tym, że jest on korzystny dla Polski, wie 71% osób deklarujących duże zainteresowanie polityką i 37% tych, które w ogóle się nią nie interesują. Znajduje to odbicie w zróżnicowaniu wiedzy w tym zakresie w zależności od poziomu

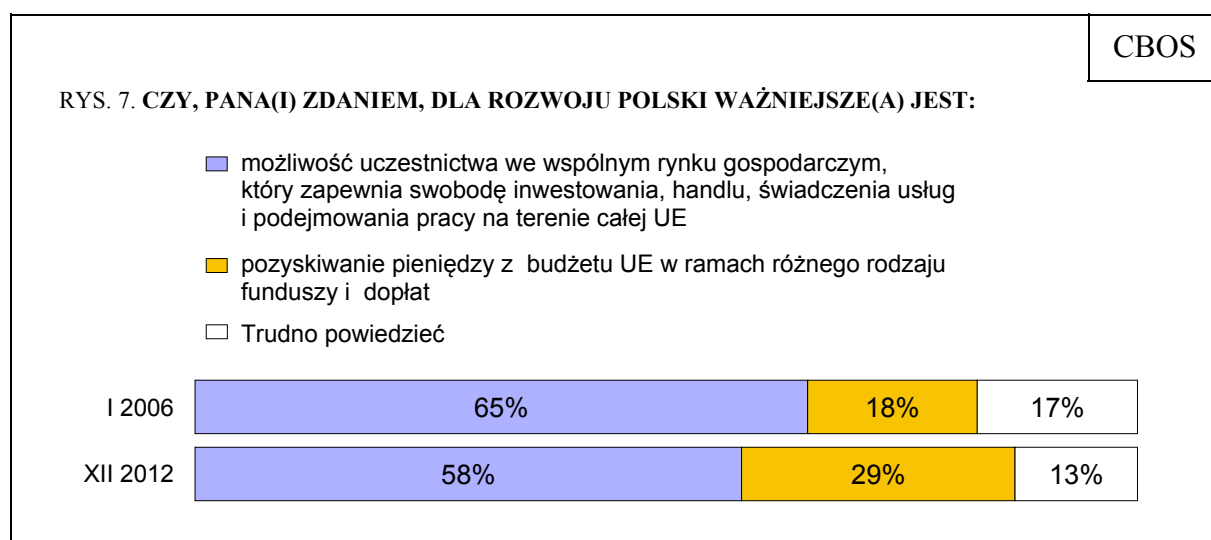
wykształcenia. O dodatnim bilansie rozliczeń między Polską i UE poinformowanych jest 72% ankietowanych legitymujących się wyższym wykształceniem i 35% mających wykształcenie podstawowe.

Opinie na ten temat wyraźnie wiążą się ze stosunkiem do członkostwa w UE. Większość przeciwników obecności naszego kraju w Unii jest przekonana, że Polska nie korzysta finansowo na członkostwie lub nie ma orientacji w tej kwestii.

Tabela 6

Stosunek do członkostwa Polski w UE	Czy, Pana(i) zdaniem, Polska więcej pieniędzy otrzymuje z unijnej kasy czy też więcej pieniędzy do niej wpłaca?			
	Polska więcej pieniędzy wpłaca do unijnej kasy, niż z niej otrzymuje	Polska tyle samo pieniędzy wpłaca do unijnej kasy, co z niej otrzymuje	Polska więcej pieniędzy otrzymuje z unijnej kasy, niż do niej wpłaca	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Zwolennicy	9	10	62	19
Przeciwnicy	32	10	33	25
Trudno powiedzieć	8	6	32	54

Z biegiem czasu Polacy coraz bardziej doceniają możliwość korzystania przez nasz kraj z funduszy unijnych. Nie jest to jednak – ich zdaniem – najważniejsza korzyść z członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Większość uważa, że dla rozwoju Polski ważniejsza niż pozyskiwanie funduszy unijnych jest sama możliwość uczestniczenia we wspólnym rynku opartym na swobodnym przepływie ludzi, kapitału, towarów i usług.

Przekonanie, że Polska więcej zyskuje mając możliwość uczestniczenia we wspólnym rynku gospodarczym niż poprzez absorpcję funduszy unijnych, przeważa niemal we wszystkich analizowanych grupach społeczno-demograficznych. Wyjątek stanowią rolnicy, którzy za ważniejsze uznają pozyskiwanie pieniędzy z UE (49%).

Przeświadczenie, że dla rozwoju Polski najważniejsza jest możliwość uczestniczenia we wspólnym rynku gospodarczym, dominuje w elektoratach wszystkich uwzględnionych w analizach partii politycznych. Znaczenie pieniędzy pozyskiwanych w ramach różnego rodzaju funduszy i dopłat relatywnie najczęściej podkreślają zadeklarowani wyborcy PSL.

Tabela 7

Potencjalne elektoraty	Czy, Pana(i) zdaniem, dla rozwoju Polski ważniejsze(a) jest:		
	pozyskiwanie pieniędzy z budżetu UE w ramach różnego rodzaju funduszy i dopłat	możliwość uczestnictwa we wspólnym rynku gospodarczym, który zapewnia swobodę inwestowania, handlu, świadczenia usług i podejmowania pracy na terenie całej UE	Trudno powiedzieć
	w procentach		
SLD	19	69	12
PO	30	62	8
PiS	33	57	10
PSL	47	52	1

★

★

★

Polacy mają świadomość finansowych korzyści, jakie nasz kraj czerpie z członkostwa w Unii Europejskiej. Wielu z nich zapewne dostrzega w swoim otoczeniu inwestycje finansowane z funduszy unijnych, inni sami należą do beneficjentów środków unijnych. Mimo coraz większej świadomości znaczenia tych funduszy, większość Polaków za jeszcze ważniejszą dla rozwoju naszego kraju uznaje – związaną z członkostwem w UE – samą możliwość uczestniczenia we wspólnym rynku opartym na swobodnym przepływie ludzi, kapitału, towarów i usług. Stąd też m.in. raczej spokojne reakcje na brak rozstrzygnięć dotyczących budżetu Unii na lata 2014–2020 na listopadowym szczycie UE w Brukseli.

Polacy są optymistami w postrzeganiu szans uzyskania porozumienia w sprawie budżetu na początku 2013 roku i realistami, jeśli chodzi o przewidywaną wysokość funduszy przeznaczonych dla Polski. Biorą pod uwagę trudną sytuację w strefie euro i liczą się z tym, że nowy budżet może być dla naszego kraju mniej korzystny niż poprzedni.

Opracowała
Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1

		Czy osobiście popiera Pan(i) członkostwo Polski w Unii Europejskiej czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?			Liczba osób
		Popieram	Jestem temu przeciwny(a)	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		81	15	4	1132
Płeć	Mężczyźni	81	15	4	539
	Kobiety	81	14	5	593
Wiek	18-24 lata	84	12	4	147
	25-34	85	12	4	240
	35-44	86	9	5	178
	45-54	79	17	4	195
	55-64	80	14	6	193
	65 lat i więcej	71	24	5	180
Miejsce zamieszkania	Wieś	79	16	5	431
	Miasto do 20 tys.	80	15	5	179
	20-100 tys.	82	14	4	212
	101-500 tys.	84	13	3	184
	501 tys. i więcej mieszk.	84	12	5	127
Wykształcenie	Podstawowe	72	20	7	218
	Zasadnicze zawodowe	77	18	5	296
	Średnie	83	13	4	398
	Wyższe	92	7	1	220
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	96	4		95
	Średni personel, technicy	83	10	7	44
	Pracownicy adm.-biurowi	88	10	3	62
	Pracownicy usług	88	12		61
	Robotnicy wykwalifikowani	80	15	4	137
	Robotnicy niewykwalifik.	77	20	4	37
	Rolnicy	79	18	3	93
Pracujący na własny rach.	91	9		50	
Bierni zawodowo	Renciści	73	18	9	77
	Emeryci	72	22	6	221
	Uczniowie i studenci	87	9	4	74
	Bezrobotni	84	11	5	97
	Gospodynie domowe i inni	73	16	11	85
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	93	5	2	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	83	11	5	93
	sekt. pryw. poza rolnict.	86	13	2	237
	prywatnym gosp. rolnym	77	20	3	87
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	75	19	6	146
	501-750	83	12	4	132
	751-1000	77	17	6	194
	1001-1500	83	13	4	188
	Powyżej 1500 zł	88	10	2	170
Ocena własnych war. mater.	Złe	63	28	9	156
	Średnie	79	16	5	542
	Dobre	90	8	2	434
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	67	29	4	46
	Raz w tygodniu	79	16	5	512
	1-2 razy w miesiącu	83	15	2	177
	Kilka razy w roku	86	10	4	283
	W ogóle nie uczestniczy	77	16	7	114
Poglądy polityczne	Lewica	81	17	2	177
	Centrum	86	11	3	360
	Prawica	83	15	2	339
	Trudno powiedzieć	71	18	11	255

Tabela 2

		Na niedawnym szczycie UE nie udało się uzgodnić budżetu UE na lata 2014-2020. Czy, w Pana(i) odczuciu, wynika to:			Liczba osób
		przede wszystkim z braku solidarności bogatszych państw unijnych z krajami biedniejszymi	przede wszystkim z trudnej sytuacji finansowej i gospodarczej w wielu krajach unijnych	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		32	58	10	1133
Płeć	Mężczyźni	35	58	7	539
	Kobiety	30	57	12	594
Wiek	18-24 lata	27	67	6	147
	25-34	29	64	7	240
	35-44	30	64	7	178
	45-54	38	55	7	195
	55-64	36	52	12	193
	65 lat i więcej	36	44	20	180
Miejsce zamieszkania	Wieś	34	55	11	431
	Miasto do 20 tys.	35	56	8	179
	20-100 tys.	28	61	11	212
	101-500 tys.	36	56	8	185
	501 tys. i więcej mieszk.	28	64	7	127
Wykształcenie	Podstawowe	27	49	23	219
	Zasadnicze zawodowe	31	56	12	296
	Średnie	38	57	4	398
	Wyższe	29	68	3	220
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	30	68	2	95
	Średni personel, technicy	46	50	4	44
	Pracownicy adm.-biurowi	36	55	9	62
	Pracownicy usług	44	55	2	61
	Robotnicy wykwalifikowani	30	61	8	137
	Robotnicy niewykwalifik.	31	60	9	37
	Rolnicy	38	51	11	92
	Pracujący na własny rach.	27	67	6	50
Bierni zawodowo	Renciści	36	49	15	77
	Emeryci	36	46	18	222
	Uczniowie i studenci	33	61	5	75
	Bezrobotni	21	70	9	97
	Gospodynie domowe i inni	21	68	11	85
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	40	58	2	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	30	63	7	93
	sekt. pryw. poza rolnict.	30	63	7	237
	prywatnym gosp. rolnym	34	55	11	87
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	33	57	10	146
	501-750	28	62	10	132
	751-1000	33	59	8	194
	1001-1500	35	58	7	188
	Powyżej 1500 zł	33	63	4	170
Ocena własnych war. mater.	Złe	33	51	17	156
	Średnie	35	55	11	543
	Dobre	30	64	6	434
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	44	53	3	45
	Raz w tygodniu	34	55	11	514
	1-2 razy w miesiącu	27	62	11	177
	Kilka razy w roku	32	59	8	283
	W ogóle nie uczestniczy	31	59	10	114
Poglądy polityczne	Lewica	34	57	9	177
	Centrum	33	62	6	361
	Prawica	38	56	6	339
	Trudno powiedzieć	25	55	21	255

Tabela 3

		Jak Pan(i) sądzi, czy na kolejnym szczycie, planowanym na początek przyszłego roku, państwom Unii Europejskiej uda się porozumieć w sprawie budżetu UE na lata 2014-2020?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		61	22	17	1133
Płeć	Mężczyźni	62	23	14	539
	Kobiety	59	21	20	594
Wiek	18-24 lata	60	23	17	147
	25-34	56	31	13	240
	35-44	62	20	18	178
	45-54	67	22	11	195
	55-64	64	17	18	193
	65 lat i więcej	55	16	28	180
Miejsce zamieszkania	Wieś	55	23	22	431
	Miasto do 20 tys.	60	25	15	179
	20-100 tys.	63	20	16	212
	101-500 tys.	65	20	15	185
	501 tys. i więcej mieszk.	70	21	9	127
Wykształcenie	Podstawowe	51	21	28	219
	Zasadnicze zawodowe	57	20	24	296
	Średnie	65	23	12	398
	Wyższe	69	24	7	220
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	70	24	6	95
	Średni personel, technicy	65	23	13	44
	Pracownicy adm.-biurowi	57	28	14	62
	Pracownicy usług	61	25	14	61
	Robotnicy wykwalifikowani	64	17	19	137
	Robotnicy niewykwalifik.	67	21	12	37
	Rolnicy	64	17	19	92
	Pracujący na własny rach.	69	23	8	50
Bierni zawodowo	Renciści	54	27	19	77
	Emeryci	58	16	26	222
	Uczniowie i studenci	62	27	11	75
	Bezrobotni	57	25	18	97
	Gospodynie domowe i inni	51	28	21	85
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	64	26	10	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	62	26	12	93
	sekt. pryw. poza rolnict.	68	19	13	237
	prywatnym gosp. rolnym	65	17	18	87
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	54	21	25	146
	501-750	57	28	15	132
	751-1000	59	25	16	194
	1001-1500	70	21	10	188
	Powyżej 1500 zł	71	18	12	170
Ocena własnych war. mater.	Złe	45	30	24	156
	Średnie	59	23	18	543
	Dobre	69	18	13	434
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	64	23	13	45
	Raz w tygodniu	58	24	18	514
	1-2 razy w miesiącu	61	19	20	177
	Kilka razy w roku	68	19	13	283
	W ogóle nie uczestniczy	56	25	19	114
Poglądy polityczne	Lewica	66	22	12	177
	Centrum	63	24	13	361
	Prawica	69	20	11	339
	Trudno powiedzieć	44	21	35	255

Tabela 4

		Czy spodziewa się Pan(i), że w latach 2014–2020 Polska będzie mogła otrzymywać:				Liczba osób
		mniej pieniędzy z UE niż dotychczas	mniej więcej tyle samo pieniędzy z UE co dotychczas	więcej pieniędzy z UE niż dotychczas	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		53	23	13	10	1133
Płeć	Mężczyźni	56	23	14	8	539
	Kobiety	52	23	13	13	594
Wiek	18-24 lata	46	27	18	9	147
	25-34	56	19	19	6	240
	35-44	55	28	11	7	178
	45-54	57	23	12	8	195
	55-64	56	24	8	12	193
	65 lat i więcej	48	17	13	22	180
Miejsce zamieszkania	Wieś	52	23	13	12	431
	Miasto do 20 tys.	52	23	15	11	179
	20-100 tys.	55	20	14	12	212
	101-500 tys.	58	24	11	8	185
	501 tys. i więcej mieszk.	55	26	15	5	127
Wykształcenie	Podstawowe	39	24	14	23	219
	Zasadnicze zawodowe	51	24	15	10	296
	Średnie	56	24	13	7	398
	Wyższe	67	17	12	4	220
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	66	24	6	4	95
	Średni personel, technicy	70	20	6	5	44
	Pracownicy adm.-biurowi	58	19	19	4	62
	Pracownicy usług	48	30	19	3	61
	Robotnicy wykwalifikowani	50	25	18	6	137
	Robotnicy niewykwalifik.	54	24	12	10	37
	Rolnicy	56	24	10	10	92
	Pracujący na własny rach.	63	18	17	2	50
Bierni zawodowo	Renciści	57	17	13	13	77
	Emeryci	49	20	11	21	222
	Uczniowie i studenci	50	26	17	6	75
	Bezrobotni	50	23	16	11	97
	Gospodynie domowe i inni	45	29	12	14	85
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	63	20	10	7	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	60	22	13	5	93
	sekt. pryw. poza rolnict.	54	26	16	3	237
	prywatnym gosp. rolnym	60	21	11	8	87
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	53	25	13	10	146
	501-750	52	24	16	9	132
	751-1000	52	18	16	14	194
	1001-1500	53	25	15	7	188
	Powyżej 1500 zł	62	24	11	4	170
Ocena własnych war. mater.	Złe	58	13	9	19	156
	Średnie	53	23	13	11	543
	Dobre	52	26	15	7	434
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	56	18	18	9	45
	Raz w tygodniu	51	25	12	11	514
	1-2 razy w miesiącu	55	20	14	12	177
	Kilka razy w roku	56	22	15	6	283
	W ogóle nie uczestniczy	55	19	11	15	114
Poglądy polityczne	Lewica	62	15	15	7	177
	Centrum	56	27	10	7	361
	Prawica	57	20	15	7	339
	Trudno powiedzieć	38	26	15	21	255

Tabela 5

		Jak dotychczas, Pana(i) zdaniem, Polska radzi sobie z wykorzystaniem funduszy unijnych?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		62	31	7	1134
Płeć	Mężczyźni	64	31	5	539
	Kobiety	60	31	9	595
Wiek	18-24 lata	72	25	3	147
	25-34	63	31	6	240
	35-44	64	32	4	178
	45-54	61	32	7	195
	55-64	58	35	7	193
	65 lat i więcej	55	31	14	181
Miejsce zamieszkania	Wieś	60	33	8	431
	Miasto do 20 tys.	67	27	6	179
	20-100 tys.	64	30	6	212
	101-500 tys.	62	33	5	186
	501 tys. i więcej mieszk.	58	33	9	127
Wykształcenie	Podstawowe	56	30	14	220
	Zasadnicze zawodowe	61	33	6	296
	Średnie	62	32	6	398
	Wyższe	70	28	2	220
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	73	24	4	95
	Średni personel, technicy	57	43		44
	Pracownicy adm.-biurowi	64	31	5	62
	Pracownicy usług	57	37	5	61
	Robotnicy wykwalifikowani	62	31	6	137
	Robotnicy niewykwalifik.	69	24	6	38
	Rolnicy	67	27	7	92
	Pracujący na własny rach.	64	35	2	50
Bierni zawodowo	Renciści	50	36	13	77
	Emeryci	57	31	12	222
	Uczniowie i studenci	77	23		75
	Bezrobotni	62	36	2	97
	Gospodynie domowe i inni	56	33	11	85
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	70	28	2	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	63	33	4	93
	sekt. pryw. poza rolnict.	62	32	6	237
	prywatnym gosp. rolnym	64	28	8	87
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	56	37	7	146
	501-750	62	35	3	132
	751-1000	55	36	9	194
	1001-1500	64	31	4	189
	Powyżej 1500 zł	73	23	5	170
Ocena własnych war. mater.	Źle	43	42	15	157
	Średnie	58	34	8	543
	Dobre	74	24	2	434
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	47	46	8	45
	Raz w tygodniu	60	32	8	515
	1-2 razy w miesiącu	64	29	7	177
	Kilka razy w roku	69	27	4	283
	W ogóle nie uczestniczy	56	36	8	114
Poglądy polityczne	Lewica	63	34	3	177
	Centrum	68	29	3	361
	Prawica	62	32	6	339
	Trudno powiedzieć	52	32	16	256

Tabela 6

		Czy, Pana(i) zdaniem, Polska więcej pieniędzy otrzymuje z unijnej kasy czy też więcej pieniędzy do niej wpłaca?				Liczba osób
		Polska więcej pieniędzy wpłaca do unijnej kasy, niż z niej otrzymuje	Polska tyle samo pieniędzy wpłaca do unijnej kasy, co z niej otrzymuje	Polska więcej pieniędzy otrzymuje z unijnej kasy, niż do niej wpłaca	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		12	10	56	22	1134
Płeć	Mężczyźni	14	8	62	16	539
	Kobiety	11	11	51	27	595
Wiek	18-24 lata	13	14	58	15	147
	25-34	12	10	65	13	240
	35-44	8	9	59	24	178
	45-54	14	10	53	22	195
	55-64	12	9	53	26	193
	65 lat i więcej	16	7	44	33	181
Miejsce zamieszkania	Wieś	14	9	55	23	431
	Miasto do 20 tys.	11	14	51	24	179
	20-100 tys.	13	8	53	26	212
	101-500 tys.	13	11	62	14	186
Wykształcenie	501 tys. i więcej mieszk.	8	7	64	21	127
	Podstawowe	13	11	35	40	220
	Zasadnicze zawodowe	15	9	50	26	296
	Średnie	11	10	63	15	398
Grupa społ.-zaw. pracujący	Wyższe	10	8	72	10	220
	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	9	9	75	7	95
	Średni personel, technicy	9	13	65	13	44
	Pracownicy adm.-biurowi	12	7	62	18	62
	Pracownicy usług	18	8	46	27	61
	Robotnicy wykwalifikowani	11	11	60	18	137
	Robotnicy niewykwalifik.	11	12	63	14	38
	Rolnicy	17	11	46	26	92
Bierni zawodowo	Pracujący na własny rach.	10	2	80	8	50
	Renciści	14	10	51	25	77
	Emeryci	13	7	46	34	222
	Uczniowie i studenci	13	14	60	13	75
	Bezrobotni	11	8	56	25	97
Pracuje w:	Gospodynie domowe i inni	13	16	47	24	85
	inst. państw., publicznej	10	10	66	14	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	8	10	67	15	93
	sekt. pryw. poza rolnict.	12	8	66	14	237
	prywatnym gosp. rolnym	20	10	48	23	87
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	21	7	48	23	146
	501-750	15	18	43	24	132
	751-1000	15	9	55	21	194
	1001-1500	6	12	62	19	189
	Powyżej 1500 zł	7	6	77	10	170
Ocena własnych war. mater.	Złe	22	7	44	27	157
	Średnie	11	12	51	26	543
	Dobre	12	8	66	15	434
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	25	17	40	19	45
	Raz w tygodniu	12	8	56	23	515
	1-2 razy w miesiącu	12	10	52	26	177
	Kilka razy w roku	11	10	59	20	283
	W ogóle nie uczestniczy	14	9	62	15	114
Poglądy polityczne	Lewica	12	12	61	15	177
	Centrum	9	11	63	16	361
	Prawica	16	8	61	15	339
	Trudno powiedzieć	13	7	36	44	256

Tabela 7

		Czy, Pana(i) zdaniem, dla rozwoju Polski ważniejsze(a) jest:			Liczba osób
		pozyskiwanie pieniędzy z budżetu UE w ramach różnego rodzaju funduszy i dopłat	możliwość uczestnictwa we wspólnym rynku gospodarczym, który zapewnia swobodę inwestowania, handlu, świadczenia usług i podejmowania pracy na terenie całej UE	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		29	58	13	1133
Płeć	Mężczyźni	28	61	11	539
	Kobiety	30	56	14	594
Wiek	18-24 lata	30	66	4	147
	25-34	33	61	6	240
	35-44	31	58	10	178
	45-54	31	56	13	195
	55-64	25	62	13	193
	65 lat i więcej	26	46	29	180
Miejsce zamieszkania	Wieś	34	54	12	431
	Miasto do 20 tys.	21	65	14	179
	20-100 tys.	26	57	16	212
	101-500 tys.	27	64	9	185
	501 tys. i więcej mieszk.	32	56	12	127
Wykształcenie	Podstawowe	27	47	26	219
	Zasadnicze zawodowe	26	62	13	296
	Średnie	31	61	8	398
	Wyższe	34	59	7	220
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	32	62	6	95
	Średni personel, technicy	31	60	9	44
	Pracownicy adm.-biurowi	33	59	8	62
	Pracownicy usług	28	62	10	61
	Robotnicy wykwalifikowani	28	65	7	137
	Robotnicy niewykwalifik.	44	48	8	37
	Rolnicy	49	37	13	92
Pracujący na własny rach.	33	63	4	50	
Bierni zawodowo	Renciści	29	50	21	77
	Emeryci	24	50	26	222
	Uczniowie i studenci	29	68	3	75
	Bezrobotni	20	70	10	97
	Gospodynie domowe i inni	22	69	9	85
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	32	61	7	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	29	63	8	93
	sekt. pryw. poza rolnict.	32	62	6	237
	prywatnym gosp. rolnym	50	37	13	87
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	25	60	15	146
	501-750	25	66	8	132
	751-1000	31	57	12	194
	1001-1500	27	62	11	188
	Powyżej 1500 zł	31	59	10	170
Ocena własnych war. mater.	Złe	24	55	21	156
	Średnie	29	57	14	543
	Dobre	32	61	7	434
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	27	55	18	45
	Raz w tygodniu	32	54	14	514
	1-2 razy w miesiącu	29	60	10	177
	Kilka razy w roku	28	62	10	283
	W ogóle nie uczestniczy	22	65	13	114
Poglądy polityczne	Lewica	30	57	13	177
	Centrum	30	63	7	361
	Prawica	33	57	10	339
	Trudno powiedzieć	23	54	24	255